

UNIVERSITAS CAROLINA PRAGENSIS

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd
Smetanovo nábřeží 6
110 01 Praha 1, tel. 222 112 111

Institut politologických studií

U Kříže 8
158 00 Praha 5 – Jinonice
Telefon: 251 080 264 (214)
Fax: 251 620 624

Posudek na disertační práci

Zuzana Kasáková, Vliv devoluce na politiku a fungování Skotské národní strany

Předložená disertační práce je tematicky koncipována jako analýza dopadu procesu devoluce na jednoho z výrazných regionálně ukotvených aktérů britské politické scény, a to Skotskou národní stranu. Volba aktéra i kontextu je s ohledem na relevantnost tématu pro výzkum současných procesů v zemích EU, respektive v jedné z nich zcela opodstatněná.

Autorka volí striktně logickou cestu výkladu, kdy od klasifikačních obecných témat, tedy problematiky decentralizačních trendů v současnosti, respektive postojů k devoluci v rámci britského politického systému a přehledu přístupů vztahujících se k problematice klasifikace politických stran (fakticky 1/3 práce) postupuje ke chronologickému přehledu vývoje Skotské národní strany. Struktura textu i logika výkladu jsou nesporně silnou stránkou předkládané disertační práce, rovněž stylistika a literární hodnota předloženého textu patří k přednostem této studie. Poněkud problematičtější je v tomto kontextu výskyt některých překlepů, které lze s největší pravděpodobností připsat na vrub času, který si autorka vyhradila na závěrečnou revizi svého textu. Mohu jen vyjádřit lítost nad tím, že literárně velmi kvalitní text, vykazuje jazykové nedostatky, které by se daly velmi snadno odstranit.

Co se obsahové kvality předložené práce týká, budou mé poznámky možná v některých ohledech méně lichotivé než hodnocení literární kvality textu, byť, a to předesílám, žádná z nich není důvodem k odmítnutí textu jako relevantní disertační práce.

Předně musím zdůraznit, že práce sama, byť se tematicky nesporně hlásí k analýzám, které by se oprávněně daly řadit mezi práce tzv. politologické, není předkládána a obhajována v rámci tohoto oboru. Může se to z mé strany jevit jako

IPS
PhDr. Petr Jüptner, Ph.D.,
ředitel IPS
tel. 251 080 267
juptner@fsv.cuni.cz

Sekretariát IPS
Mgr. V. Ivanović, tajemnice
tel. 251 080 264
ivanovic@fsv.cuni.cz
V. Hachová, sekretářka
tel. 251 080 214
vhachova@email.cz

Katedra politologie
doc. PhDr. PhDr. B. Říchová,
vedoucí katedry
tel. 251 080 263
3098@seznam.cz

Katedra mezinárodních vztahů
doc. PhDr. B. Plechanovová, CSc.,
vedoucí katedry
tel. 251 080 278
plechanovova@fsv.cuni.cz

zbytečná poznámka, ale je to rozhodující kritérium pro mé hodnocení předložené disertace. Nepohlížela jsem totiž na text jako na text politologický, ale jako na práci, která se více méně pohybuje v prostoru společenskovedního diskurzu reflektujícího spíše studii ze soudobých dějin. V tomto ohledu lze práci akceptovat, neboť autorka osvědčila, že je schopna zpracovat případovou studii sledující genezi konkrétní instituce (politického charakteru) v kontextu vývoje určitého typu společnosti (tedy britské, respektive skotské společnosti) v delším časovém úseku (cca jedno století). Nepohlížím proto na předložený text jako na práci z oboru politologie, byť mnohé jeho části k tomuto oboru mají nesporně blízko (snaha klasifikovat Skotskou národní stranu s ohledem na „klasické“ politologické klasifikace, stejně jako přehled decentralizačních modelů uplatňovaných v zemích západní Evropy). S tímto ohrazením mohu k vlastní práci uvést následující:

1. Co se metodologické hodnoty předloženého textu týká, ráda bych ocenila preciznost autorky a snahu shromáždit co nejširší spektrum významných klasifikačních přístupů a srozumitelně je v textu představit. V určitém ohledu je tato snaha snad až nadbytečná. Autorka v popisu klasifikačních kritérií u některých autorů poskytuje čtenářům až příliš detailní informace, které spíše odvádějí pozornost od zvoleného tématu (například von Beymeho klasifikace různých typů politických stran včetně komunistických nedává v souvislosti se Skotskou národní stranou mnoho smyslu, byť je zjevné, že autorka klasifikaci rozumí). Lze tak zvolený přístup akceptovat především jako snahu autorky být co nejpřesnější a pokud možno nic podstatného, a bohužel i ne zcela podstatného, nevynechat. Zcela neadekvátně v daném kontextu působí například odstavec o Duvergerově klasifikaci politických stran jako „přímých“ či „nepřímých“ (s. 45), který je spíše neorganicky připojen k výkladu; tato informace by stejně dobře mohla být odsunuta do poznámky a text by tím nijak neutrpěl. Dle mého názoru by však méně bylo více, neboť rozsáhlá úvodní teoretická část by mohla být koncentrovanější a více propojená s vlastním předmětem analýzy. Podobně si z hlediska struktury nedovedu vysvětlit, proč, když se autorka propracuje k předmětu svého zájmu, tedy Skotské národní straně a jejímu klasifikačnímu zařazení, je tato část graficky pouze odsazena od předchozího přehledu. Vždyť se jedná de facto o klíčovou otázku její práce! Opravdu by si nezasloužila vlastní podkapitulu?
2. Přehled vzniku, vývoje a charakteristika Skotské národní strany je rozsáhlým a velmi podrobným textem, který jistě poskytuje čtenáři mnoho detailních informací. Rozhodnutí autorky jít cestou, kterou označuje jako Duvergerův přístup, tedy analýzu institucionální zdůrazňující přednostně vývoj vnitrostranické struktury (v textu opět velmi podrobná deskripce), je přijatelný, byť nikoli objevný. Nelze než říci, že tato volba je možná a lze ji plně akceptovat, ale žádnou výraznější hodnotu předkládané disertační práci nepřidává.

3. Velmi podrobný je v textu rovněž popis geneze forem devoluce včetně pravomocí stávajícího skotského parlamentu. V této části je práce opět velmi precizní, přehledná, bezproblémová z hlediska výkladu, ale bohužel opět bez přidané hodnoty z hlediska analýzy.
4. Poněkud problematičtější částí práce se mi jeví autorkou v úvodu avizované využití rozhovorů „s aktéry“. Domnívala jsem se, že autorka zpřístupní metodologicky postup, jakým rozhovory vedla, i to, k jakým, statisticky relevantním údajům se jejich prostřednictvím propracovala, respektive jak právě údaje z rozhovorů ovlivnily výsledný postoj autorky k hodnocení vztahu devoluce a Skotské národní strany. V závěru jsem ale byla poněkud zklamaná, neboť rozhovory slouží de facto pouze jako doplňující ilustrace popisu postaveného na dostupné literatuře a právních dokumentech či programových prohlášeních. Tato část práce by si dle mého názoru zasloužila preciznější metodologickou přípravu, neboť nejen sociologové, ale především historici zabývající se soudobými dějinami vypracovali metody práce s pamětníky a diskuse na toto téma je v české historické obci dosti rozšířená.

Celkové hodnocení disertační práce:

Autorka ve svém textu nesporně prokázala, že její znalosti zvolené tematiky jsou více než relevantní. Text je vhodně strukturován, je psán velmi čtivě a nemá zásadní formální nedostatky. Problematictější je vlastní přínos disertační práce. V tomto ohledu autorka nepřekročila úroveň základního deskriptivního, byť detaily nasyceného textu, který má rozsáhlou informační hodnotu, ale bohužel nic více. Ani metodologicky není práce novátorská.

Souhrnný dojem z předložené textu je:

Jedná se o velmi precizní, detailní, inteligentně napsaný a čtivý text, který splňuje základní požadavky kladené na disertační práci. Proto text doporučuji obhajobě a připojuji pouze dvě širěji koncipované dotazy k tématu.

Otázky:

IPS
PhDr. Petr Jüptner, Ph.D.,
ředitel IPS
tel. 251 080 267
juptner@fsv.cuni.cz

Sekretariát IPS
Mgr. V. Ivanović, tajemnice
tel. 251 080 264
ivanovic@fsv.cuni.cz
V. Hachová, sekretářka
tel. 251 080 214
vhachova@email.cz

Katedra politologie
doc. PhDr. PhDr. B. Říchová,
vedoucí katedry
tel. 251 080 263
3098@seznam.cz

Katedra mezinárodních vztahů
(doc. PhDr. B. Plechanovová, CSc.,
vedoucí katedry
tel. 251 080 278
plechanovova@fsv.cuni.cz

1. Jedním z pojmů, který by v rámci devoluční tematiky stálo za to více přiblížit, je autorkou používaný výraz „plná devoluce“. Co tento výraz obsahuje a jak je frekventován v odborné literatuře a právních dokumentech, respektive politických prohlášeních?
2. Jaké důvody vedly autorku k tomu, že do své práce nezahrnula výsledky posledních květnových voleb do Skotského parlamentu? Z hlediska periodizačních mezníků se mi volby při analýze politických stran jeví jako relevantní a „přirozený“ mezník, a to bez ohledu na jejich výsledek pro konkrétního aktéra. Může autorka v průběhu obhajoby přiblížit tyto volby a zhodnotit současné postoje Skotské národní strany?

V Praze, dne 14. 9. 2011

prof. PhDr. Blanka Řířhová, CSc.
katedra politologie IPS FSV UK